

Danmarks Statistiks ledighedsbegreber

Danmarks Statistik opgør både ledigheden på baggrund af den registerbaserede ledighedsstatistik og på baggrund af den kvartalsvise arbejdskraftundersøgelse (AKU). Mens den registerbaserede opgørelse oftest anvendes som mål for arbejdsløsheden i Danmark, er AKU-ledigheden den, der følger de internationale definitioner tættest og af den grund ofte anvendes til internationale sammenligninger.

For at være ledig, ifølge den gængse internationale definition¹ skal en person opfylde tre kriterier: (1) Ikke være i arbejde eller have fået et arbejde, der begynder inden for tre måneder, (2) være aktivt jobsøgende og (3) være til rådighed for arbejdsmarkedet. Disse kriterier bliver implementeret på forskellige måder i de to ledighedsstatistikker; Registerledigheden og Arbejdskraftundersøgelsen (AKU).

Registerledigheden er en månedlig totaltælling baseret på administrative data indsamlet af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering via jobcentre mv. Den registerbaserede ledighedsstatistik opgør antallet af ledige, baseret på bestemte ydelser udbetalt til de ledige i løbet af en måned. Statistikken omfatter de 16-66-årige jobparate modtagere af dagpenge, kontanthjælp, uddannelseshjælp, SHO-ydelse og løntilskud, omregnet til fuldtidsledige.

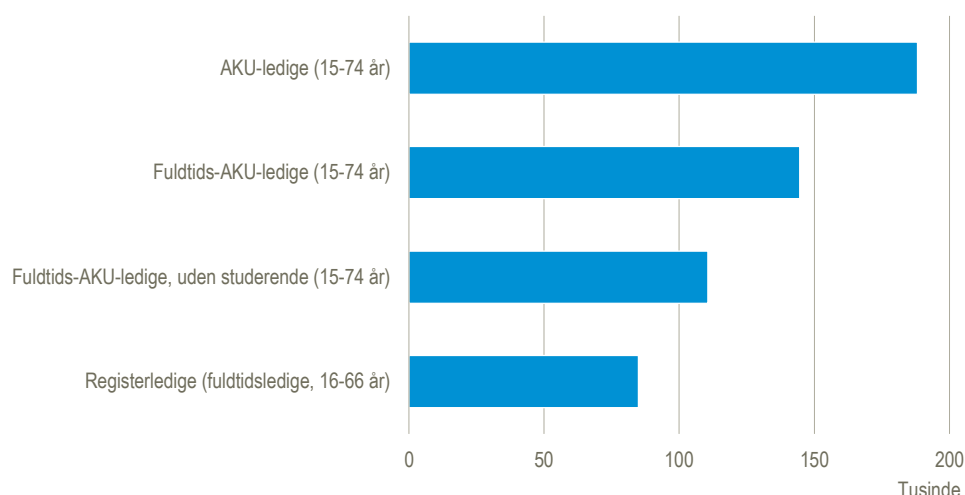
Arbejdskraftundersøgelsen (AKU) er en kvartalsvis stikprøveundersøgelse, der foretages blandt 15-89-årige med bopæl i Danmark. Hvert kvartal trækkes ca. 36.000 personer til en stikprøve, og der interviewes om (spørges ind til) situationen i en bestemt uge - blandt andet om interviewpersonen havde betalt arbejde, søgte arbejde og var til rådighed for arbejdsmarkedet. Disse svar, sammenholdt med den føromtalte internationale ledighedsdefinition, bruges til at afgøre om respondenterne er såkaldt AKU-ledige eller ej, hvorefter de samlede svar korrigeres for skævt frafald for til sidst at kunne danne et estimat for AKU-ledigheden i den samlede befolkning.

Forskelle mellem de to opgørelser

Den største afvigelse mellem de to statistikker er, at registerledigheden kun omfatter personer, der modtager en given ydelse. Det betyder bl.a., at studerende og pensionister i reglen aldrig bliver registreret som ledige, da de som regel hverken modtager dagpenge, kontanthjælp, uddannelseshjælp, SHO-ydelse eller løntilskud. Derudover opgøres registerledigheden som antal fuldtidsledige, hvorved de deltidsledige i referenceperioden inkluderes i ledighedstallet med den andel af referenceperioden, hvor de er ledige. Dette er i modsætning til AKU, hvor samtlige ledige tæller som fuldt ledige, uanset ledighedsomfanget.

¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Unemployment>

Figur 1. AKU-ledighed og registerledighed, 2. kvartal 2024

Anm.: Registerledigheden for 2. kvartal 2024 er her opgjort som et gennemsnit af de tre faktiske opregnede månedstal fra tabellen AUS07, idet det faktiske kvartalstal først offentliggøres senere.

Disse (samt en række mindre betydende) forskelle medfører alt i alt et forskelligt niveau for antallet af ledige i de to statistikker, jf. figur 1. I 2. kvartal var 188.000 personer AKU-ledige. Korregerer vi for, at mange ikke søger fuldtidsarbejde og beregner antal fuldtidsledige i AKU, reduceres niveauet med 43.000 personer, til 145.000 fuldtidsledige. Selvom antallet af AKU-fuldtidsledige er betydeligt lavere end antallet af AKU-ledige, er det stadig omtrent 60.000 personer højere end den registerbaserede ledighed. Lidt over halvdelen (34.000) af denne forskel udgøres i 2. kvartal 2024 af studerende, der kun i sjældne tilfælde er på de ydelser der inkluderes i den registerbaserede ledighed. Fjernes studerende fra antallet af AKU-fuldtidsledige, falder antallet af ledige yderligere fra 145.000 til 111.000. Forskellen mellem de to opgørelser er dermed reduceret til 26.000.

Tabel 1. AKU-ledighed og registerledighed, 2. kvartal 2024

	15-29 år	30+ år	I alt
	1.000 personer		
AKU-ledige	92	96	188
AKU-ledige (fuldtidsledige)	64	80	145
AKU-ledige, uden studerende (fuldtidsledige)	34	77	111
Registerledige (fuldtidsledige)	20	65	85

I tabel 1 fremgår det tydeligt, at forskellen mellem de to statistikker i høj grad udgøres af unge under 30 år. Der er således 92.000 AKU-ledige i alderen 15-29 år, mod kun 20.000 registerledige, en forskel på 72.000. Betragtes de fuldtids-AKU-ledige eksklusiv studerende, går forskellen fra 72.000 til 14.000 personer. Lidt mindre forskel er der blandt personer på 30 år og derover, her er effekten af at fjerne studerende meget lille. Derimod falder AKU-ledigheden for denne aldersgruppe med 16.000 personer ved omregningen til fuldtid, idet der korrigeres for personer, der gerne vil have deltidsjobs. Forskellen mellem antallet af 30+-årige fuldtids-AKU-ledige, uden studerende og 30+-årige registerledige er på 12.000 personer.

Den resterende forskel er sværere at beskrive lige så præcist, men tre forhold kan dog kvantificeres. Det første forhold er pensionister, der ikke er at finde i den registerbaserede ledighed men kan være AKU-ledige, hvis de søger arbejde og kan starte med det samme. Det andet forhold er 15-årige, som indgår i AKU, men ikke i

registerledigheden. Det tredje forhold er de AKU-ledige, der i deres seneste job var selvstændige. De er kun i meget beskedent omfang modtagere af ledighedsrelaterede ydelser, hvorfor de stort set kun er at finde i AKU-ledigheden og ikke i den registerbaserede opgørelse. Disse tre faktorer forklarer yderligere 15.000 af forskellen, dog noget mindre opgjort som fuldtidsledige.

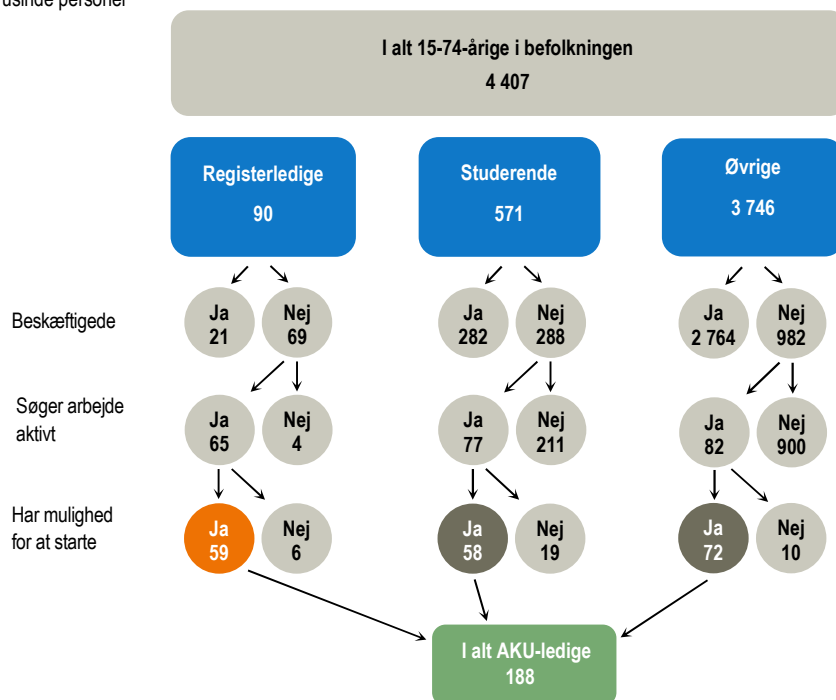
Derudover er der personer, som opfylder ledighedskriterierne, uden at have meldt sig ledig hos det offentlige og dermed ikke modtager ledighedsydelse. Disse personer vil kun fremgå af AKU-ledigheden, men størrelsen af denne gruppe er på nuværende tidspunkt ukendt. Dertil lægges, at der også er registerledige, der ikke er AKU-ledige – se næste afsnit. Endelig skal det bemærkes, at der er en vis statistisk usikkerhed på opgørelsen af AKU-ledigheden, især fordi der er tale om en stikprøveundersøgelse.

Fra befolkning til AKU-ledighed

Nedenstående grafik kvantificerer AKU-ledigheden og dens sammensætning ud fra hele befolkningen. Befolkningen opdeles i *registerledige*, *studerende* og *øvrige*. Dernæst afgrænses befolkningen ud fra de tre krav til ledighed. Først fjernes alle de beskæftigede. Dernæst sorteres de personer fra, der ikke aktivt er jobsøgende (inden for de seneste fire uger). Til sidst beholdes kun dem, der kan starte med at arbejde med det samme (inden for to uger), hvilket er illustreret i den grønne boks som det samlede antal AKU-ledige.

Afgrænsning af AKU-ledigheden. 2. kv. 2024

Tusinde personer

Anm.: Antallet af registerledige i denne figur refererer til antallet af ledighedsberørte (ikke fuldtid) i den opregnede AKU-stikprøve.

Figuren illustrerer, hvordan de AKU-ledige ikke kun udgøres af registerledige, men i høj grad også af studerende og øvrige ledige. Det er heller ikke alle registerledige, der ender som AKU-ledige, fx er 21.000 af de registerledige opgjort som beskæftigede i

AKU. Dette er for det meste personer, der er i et job og får supplerende dagpenge ved siden af.

Hele 58.000 af de AKU-ledige definerer sig selv som studerende i AKU. Her er der tale om ledighed ifølge definitionerne, men dog er det i en anden forstand end den gængse fuldtidsledighed, idet der for det meste er tale om, at studerende ønsker et job ved siden af studiet og dermed alt andet lige ikke kan forventes at kunne levere samme mængde arbejdskraft som en dagpengeledig. Den sidste gruppe af AKU-ledige på 72.000 består af forskelligartede ubeskæftigede, fx personer på andre typer ydelser eller helt uden for ydelsessystemet, men som alligevel søger arbejde og svarer, at de ville kunne starte på et job med det samme.